	Sēdes video translācija	01.06.2023	8.45	9.30	FRA

https://www.saeima.lv/lv/transcripts/view/2477
https://titania.saeima.lv/LIVS14/saeimalivs2_dk.nsf/DK?ReadForm&nr=cbf89c0e-5833-4071-ae08-8b90b5ddf91e

01.06.2023. 14.Saeima vienpadsmitā sēde-pavasara sesija *Noraksts*

Stenogramma *Sēdi vada: Edvards Smiltēns*
2023.gada 01. jūnija sēde (pirmā) sākas pl. 8:45
sēde slēgta pl. 9:22, sēdes ilgums- 37 minūtes

PIEBILDE: 1. jūnijā notiek divas sēdes: nr.11, nr.12 (pavasara sesija) *Frakciju viedokļi radio 1. jūnijā*

Latvijas Republikas 14. Saeimas pavasara sesijas vienpadsmitā (ārkārtas) sēde 2023. gada 1. jūnijā

Sēdi vada Latvijas Republikas 14. Saeimas priekšsēdētājs Edvards Smiltēns.

Sēdes darba kārtība
Satura rādītājs
Balsojumi
Frakciju viedokļi
Sēdes video translācija
Sēžu video translācijas (arhīvs)

Sēdes vadītājs. Augsti godājamie kolēģi un ļoti cienījamās kolēģes! Ir pulksten 8.45. Šobrīd būtu jāsāk sēde. Lūdzu, sēdieties darba vietās, pārbaudiet balsošanas kartes, ierīces. *(Pauze.)*

Cienījamie kolēģi, sāksim Saeimas 1. jūnija ārkārtas sēdi.

Ārlietu komisija iesniegusi patstāvīgo priekšlikumu – lēmuma projektu **"Par atbalstu Ukrainai NATO Viļņas samitā"**. Vai deputātiem ir iebildumi pret šā patstāvīgā priekšlikuma iekļaušanu šodienas sēdes darba kārtībā? Nav nevienam iebildumu? Sākam izskatīt iesniegto lēmuma projektu.

Ārlietu komisijas vārdā – deputāts Rihards Kols.

R. Kols (NA).

Augsti godātais Saeimas priekšsēdētāja kungs! Cienījamie, godātie kolēģi! Ārlietu komisija 30. maija sēdē izskatīja un sagatavoja izskatīšanai Saeimā paziņojuma projektu "Par atbalstu Ukrainai NATO Viļņas samitā".

Strauji tuvojoties NATO Viļņas samitam, arvien plašāk izskan jautājumi saistībā ar Ukrainas perspektīvo dalību aliansē. Atgādināšu, ka pirms 15 gadiem NATO līderi pievērsās šim jautājumam Bukarestē, taču tolaik neizdevās panākt pārliecinošu vienošanos un nodrošināt Ukrainas ceļu uz NATO, un mēs visi šodien redzam – vismaz daļēji – šīs neizdošanās sekas. Toreiz tika panākts kompromiss. NATO skaidri pateica, ka Gruzijai un Ukrainai jākļūst par dalībniecēm, bet ar piebildi, ka tas nenotiks vēl kādu laiku.

Tagad, kad Ukraina atkal sākusi intensīvu darbu, lai pievienotos NATO, ir skaidrs, ka jautājums par tās dalību aliansē ieņems centrālo vietu Viļņas samita dienaskārtībā.

Kopš 2014. gada situācija ir būtiski mainījusies. Krievijas pilna mēroga iebrukums Ukrainā pērn ir skaidri parādījis, ka bailes no Kremļa izprovocēšanas ir absurds, un arī Ukrainas iedzīvotāju vidū pārliecinošs vairākums atbalsta Ukrainas dalību NATO. Kopš 2014. gada Ukrainas tauta gan Kijivas ielās Maidana laikā, gan ar balsojumiem vēlēšanās, gan ar drošsirdību un nesalaužamību

kaujas laukā ir pierādījusi, ka tā savu nākotni redz vienotībā ar Rietumiem, nevis zem Krievijas zābaka. Dalība NATO ir Ukrainas eiroatlantiskās nākotnes galvenā sastāvdaļa. Vienlaikus ir skaidrs, ka Ukrainas uzvara pār Krieviju tās uzsāktajā agresijas karā un Ukrainas sekojošā iestāšanās NATO ir vienīgais veids, kā nodrošināt uz noteikumiem balstītu pasaules kārtību, ilgstošu mieru un Eiropas demokrātisko valstu drošību.

No Viļņas samita būtu vēlami trīs skaidri un nepārprotami vēstījumi. Pirmais – Ukraina pārskatāmā nākotnē pievienosies NATO, otrais – tiks panākta savstarpēja vienošanās par ceļu uz dalību NATO, un trešais – Krievijai nav un nebūs nekādas teikšanas šajā jautājumā. Turklāt jāatceras arī tas, ko Ukraina ar savu pieredzi jau var sniegt NATO aliansei – pieredzi un inovācijas militārajā vadībā un kontrolē, mūsdienu karadarbībā, hibrīddraudu apkarošanā un informācijas karā.

Ņemot vērā neizmērojamos ieguvumus, ko Kijiva sniedz aliansei, apvienojumā ar atjaunoto misijas apziņu un spēju, ko NATO parādījusi kopš Krievijas iebrukuma Ukrainā, NATO vairs nedraud, kā Francijas prezidents Makrons savulaik izteicās, smadzeņu nāve. Ukraina, tāpat kā Latvija, Baltijas valstis, Polija un daudzas citas, zina, cik svarīgi ir nosargāt savu drošību, lai uzplauktu ārpus agresorvalsts kaimiņa ēnas.

NATO samitā Viļņā būtu laiks leģitimizēt Ukrainas vietu Eiropā kā nāciju vienlīdzīgo vidū, kas cienīgi ieņemtu vietu pie prestižākās drošības un aizsardzības alianses galda, balstoties uz Ukrainas daudzajiem nopelniem kā visas Eiropas drošības aizstāvjiem.

Balstoties uz šo argumentāciju, Ārlietu komisija, kā jau minēju, ir sagatavojusi Saeimas paziņojuma projektu, un mans pienākums ir šo paziņojuma projektu nolasīt. Latvijas Republikas Saeimas paziņojums par atbalstu Ukrainai NATO Viļņas samitā.

“Latvijas Republikas Saeima:

uzsverot savu kategorisko nosodījumu neprovocētai Krievijas militārajai agresijai un plaša mēroga iebrukumam Ukrainā, kas īstenots ar Baltkrievijas atbalstu un iesaisti;

norādot, ka Ukrainai ir tiesības uz pašaizsardzību saskaņā ar ANO statūtiem un, tāpat kā jebkurai valstij, ir tiesības izvēlēties, kādās starptautiskās organizācijās, pārnacionālos veidojumos vai militārās aliansēs tā piedalīsies;

uzsverot Ukrainas ievērojamo ieguldījumu eiroatlantiskās zonas drošībā – Ukraina pašlaik cīnās ne tikai par savu, bet arī par vispārējo drošību – un ka tās dalība NATO stiprinātu aliansi, jo īpaši visas NATO austrumu flanga turpmākās aizsardzības un atturēšanas spējas;

atsaucoties uz Latvijas nelokāmo atbalstu Ukrainas neatkarībai, suverenitātei un teritoriālajai nedalāmībai tās starptautiski atzītajās 1991. gada robežās, savu nemainīgo lēmumu neatzīt agresijas rezultātā pretlikumīgi anektētās Ukrainas teritorijas, tostarp Krimas pussalu, un uzsverot savu nemainīgi stingro atbalstu Ukrainas dziļākai integrācijai eiroatlantiskajā telpā;

nosodot noziegumus, ko Krievijas bruņotie spēki pastrādājuši Ukrainā pret tās civiliedzīvotājiem un civilo infrastruktūru, kā arī nosodot Krievijas piekopto kodolšantāžas politiku un plānus izvietot kodolieročus savas sabiedrotās – Baltkrievijas – teritorijā;

paužot nopietnas bažas par lielo upuru skaitu, īpaši civiliedzīvotāju, tostarp sieviešu un bērnu, vidū, kā arī par valsts iekšienē pārvietoto personu un bēgļu skaitu, okupantu īstenotajām Ukrainas civiliedzīvotāju deportācijām un noziegumiem pret bērniem;

uzsverot, ka Ukrainas uzvara pār Krievijas agresiju ir vienīgais ceļš uz ilgtspējīga miera un drošības nostabilizēšanos ne tikai Ukrainā, bet visā Eiropā;

apliecinot NATO atvērto durvju politikas vēsturisko un būtisko ieguldījumu eiroatlantiskās telpas drošībā un stabilitātē;

uzsverot, ka NATO durvis ir atvērtas visām Eiropas demokrātiskajām valstīm, kuras vēlas un spēj uzņemties visus dalības pienākumus un saistības, un ka Krievijai nav veto tiesību NATO paplašināšanās vai jebkādos citos jautājumos;

ņemot vērā nepieciešamību īstenot Madridē NATO augstākā līmeņa sanāksmēs pieņemtos lēmumus un nostiprināt mūsu gatavību reaģēt uz jauniem apdraudējumiem un izaicinājumiem Eiropā un NATO ietvarā;

apliecinot Latvijas apņemšanos atbalstīt Ukrainu tās centienos ieviest NATO standartus, lai izpildītu Bukarestes samita mandātu un panāktu drīzāku Ukrainas iekļaušanu Ziemeļatlantijas aliansē;

ņemot vērā Ukrainas veiksmīgo pretošanos Krievijas agresijai un Ukrainas iedzīvotāju nesalaužamo apņēmību cīnīties par savu brīvību tik ilgi, līdz beidzot agresors tiks izraidīts no Ukrainas teritorijas;

ņemot vērā Ukrainas valdības 2022. gadā iesniegto pieteikumu par iestāšanos NATO,

aicina stiprināt Krievijai un Baltkrievijai noteiktās sankcijas, lai liegtu agresorvalstīm kara turpināšanai nepieciešamos finanšu un tehnoloģiskos resursus;

atbalsta Ukrainas iniciatīvas ANO Ģenerālajā asamblejā un citās ANO struktūrās un uzsver, ka ANO līmenī jau ir paveikts milzīgs darbs pretstāvē Krievijas agresijai un tās seku novēršanā;

uzsver, ka Latvijas Republika gan valdības līmenī, gan pašvaldību, pilsoniskās sabiedrības un NVO iniciatīvu ietvaros turpinās sniegt vispusīgu atbalstu Ukrainai, lai stiprinātu tās noturību pret Krievijas agresiju, un atkārtoti apstiprina savu apņemšanos atbalstīt Ukrainu tās atjaunošanā, īpaši Černihivas apgabalā;

stingri apņemas atbalstīt starptautiskos centienus nodrošināt atbildības neizbēgamību un saukt pie atbildības tos, kuri ir atbildīgi par kara noziegumiem un citiem vissmagākajiem starptautiskajiem noziegumiem, kas izdarīti saistībā ar Krievijas agresijas karu pret Ukrainu, un atbalsta *ad hoc* starptautiska tribunāla izveidi agresijas nozieguma iztiesāšanai;

atzinīgi vērtē vēsturisko Eiropadomes 2022. gada jūnija lēmumu piešķirt Ukrainai ES kandidātvalsts statusu un turpinās atbalstīt Ukrainu ceļā uz iestāšanos Eiropas Savienībā;

iestājas par spēcīgu un efektīvu Eiropas Savienības un NATO sabiedroto palīdzību Ukrainai, sniedzot militāro, tehnisko, aizsardzības un humāno atbalstu Ukrainai tik ilgi, cik tas nepieciešams, lai nodrošinātu Ukrainas valsts spēju efektīvi aizstāvēt savu teritoriju uz sauszemes, jūrā un gaisā;

uzsver, ka Ukraina ir neatgriezeniski uzņēmusi kursu uz eiroatlantisko integrāciju, un atbalsta Ukrainas pilntiesīgu iekļaušanos Ziemeļatlantijas aliansē, tiklīdz apstākļi to ļaus;

uzskata par vitāli nepieciešamu izmantot NATO Viļņas samita sniegtās iespējas, lai kopīgi apzinātos turpmāko lēmumu un progresa steidzamību un ar praktiskiem pasākumiem paplašinātu NATO atbalstu Ukrainai, kā arī stiprinātu NATO un Ukrainas politisko partnerību;

aicina NATO pieņemt lēmumu par Ukrainas uzaicināšanu dalībai aliansē;

aicina formulēt konkrētus uzdevumus, kurus nepieciešams veikt ātrai Ukrainas integrācijai NATO." Paziņojuma beigas.

Ārlietu komisijas vārdā lūdzu Saeimu atbalstīt sagatavoto Saeimas paziņojuma projektu.

Paldies.

Z. Kalniņa-Lukaševica (Saeimas priekšsēdētāja biedre).

Godātie kolēģi! Sākam debates.

Debatēs vārds Saeimas priekšsēdētājam Edvardam Smiltēnam.

E. Smiltēns (AS).

Labrīt, kolēģi! Viļņas NATO samits ir tikai nepilnu sešu nedēļu attālumā, un nešaubos, ka tas kļūs par vēl vienu svarīgu atskaites punktu NATO aizsardzības un atturēšanas nostiprināšanā. Simboliski, ka tālākie lēmumi par NATO austrumu flanga nostiprināšanu tiek diskutēti tepat reģionā, tepat mūsu kaimiņvalstī Lietuvā – galvaspilsētā Viļņā.

Taču NATO Eiropas drošības nostiprināšanas pūliņi šodien nav atdalāmi no diskusijām par Ukrainas nākotni. Mēs nevaram uzbūvēt ilgstošu mieru Eiropā, pametot Ukrainu drošības pelēkajā zonā. Krievijas imperiālisms pēkšņi nepazudīs ar Ukrainas uzvaru. Pat ja pēc militāras sakāves Putina režīms agonēs, tas mēģinās iespējami drīz atjaunot savas militārās spējas, lai censtos īstenot savu neslēpto noziedzīgo mērķi – Ukrainas nācijas iznīcināšanu.

Nav šaubu, ka nākamais potenciālais karš būtu vēl nežēlīgāks un, draugi, arī vēl dārgāks Eiropai un NATO, ja vien mēs kopīgi līdz tam brīdim neuzbūvējam spēcīgu aizsardzības vairogu. Nav noslēpums, ka mēs, sabiedrotie, jautājumā par to, kā jāizskatās šādam aizsardzības vairogam, vēl tikai veidojam savu kopīgo redzējumu. Mūsu pašu viedoklis te ir absolūti skaidrs. NATO jau gadu desmitiem ir vienīgā veiksmīgā agresijas apturēšanas forma Eiropā. Eksperimenti ar jaunām konstrukcijām un apturēšanas formām ir riskanti, jo var izraisīt vēlmi tos izaicināt.

Labākais vairogs, labākā Ukrainas drošības garantija ir Ukrainas dalība NATO. Skaidrs, ka tas nevar notikt šodien, taču NATO Viļņas samitā mums jāspēj sniegt spēcīgs un nepārprotams vēstījums Ukrainai un arī Krievijai par Ukrainas neizbēgamo integrāciju NATO. Tas arī kalpotu kā vēl viens spēcīgs apliecinājums, ka mūsu atbalsts Ukrainai tik ilgi, cik nepieciešams, ir patiesi nesalaužams. Krievijai ir jāzaudē kara laukā, taču tikpat svarīgi ir apliecināt, ka Krievijai nav un nevar būt, un nekad nebūs teikšanas par Ukrainas vai kādu citu valstu nākotni.

Cienījamie kolēģi, Saeima kopā ar mūsu sabiedrotajiem reģionā – Igauniju, Lietuvu un Poliju – dažādos Krievijas agresijas un Ukrainas atbalsta jautājumos ir gājusi avangardā un bieži ir spējusi uzlikt Latvijas nostājai labvēlīgu rāmi plašākām diskusijām par sankcijām, par *Vagner* kaujiniekiem, par Ukrainas integrāciju Eiropas Savienībā un citos mūsu drošībai svarīgos jautājumos. Šodien ir vēl viens šāds gadījums, kad mums jāizrāda līderība un ar

savu skaidri artikulētu viedokli jācenšas veidot mūsu nostājai labvēlīga diskusija ar mūsu sabiedrotajiem.

Ārlietu komisijas iesniegtais deklarācijas teksts šajā ziņā ir labi izstrādāts un sūta spēcīgus un izsvērtus vēstījumus par Ukrainas integrāciju NATO. Tāpēc vēlos pateikties Ārlietu komisijas vadītājam Rihardam Kolam, kā arī visiem komisijas deputātiem un kolēģiem par labi sagatavoto deklarāciju, un es aicinu arī, kolēģi, to atbalstīt.

Vakar es runāju ar Ruslanu Stefančuku. Viņš ir bijis šajā zālē (attālināti), un viņš saka paldies par mūsu nelokāmo nostāju, par to, ka mēs kopā cīnāmies par tādām vērtībām kā brīvība, neatkarība un demokrātija. Protams, viņš ir lietas kursā, ka šodien arī Latvija sper soli, lai pietuvinātu Ukrainas dalību NATO.

Un visbeidzot. Arī es šodien dodos uz Viļņu, šodien jau sākas NATO dalībvalstu parlamentu priekšsēdētāju sanāksme, kur jau – dodoties ar šādu Saeimas deklarāciju, pārstāvot mūsu kopīgo viedokli – mēs skaidri sevi pozicionējam NATO dalībvalstu līderu starpā.

Es aicinu atbalstīt.

Paldies.

Z. Kalniņa-Lukaševica. Paldies.

Nākamajam vārds debatēs deputātam Aleksejam Rosļikovam.

A. Rosļikovs (ST!).

Augsti godātie kolēģi! Es pateicos Rihardam Kolam par viņa stingro mugurkaulu. Jau ilgstoši viņš demonstrē, ka viņa vadītā komisija rūpējas un domā par valsts drošību, un tas ir ārkārtīgi svarīgi. Uzskatu, ka cilvēks tiešām ir savā vietā, un pateicos par jūsu darbu.

Viļņas samits, kas tuvojas, priekš mums visiem ir ārkārtīgi svarīga diena... Mēs ļoti labi saprotam – karš, kas notiek mums blakām, jebkurā momentā var izvērsties daudz plašāk, nekā notiek tagad. Neviens no mums negrib redzēt karadarbību tepat Latvijā. Mums galvenais pienākums ir izdarīt absolūti visu, lai tas tā nebūtu.

Pateicoties Bergmaņa kungam, man ir bijusi tāda unikāla iespēja mēnesi atpakaļ būt Briselē. Mēs runājām ar ļoti augsta ranga vadītājiem par svarīgiem jautājumiem, kas, manā skatījumā, priekš manīm ir bijusi paraugstunda tam, ka mums tiešām ir sabiedrotie un mums tiešām ir aizmugure, ja kaut kas notiek.

Es un mana frakcija pēc šīs vizītes varam apliecināt, ka mēs pilnīgi paļaujamies uz mūsu sabiedrotajiem – gan uz NATO bloka aliansi, gan Amerikas Savienotajām Valstīm. Mēs zinām, ka tie ir mūsu partneri, un es uz doto momentu uzskatu, ka viņi, redzot lielāku bildi un kalpojot mums par vairogu, spēj gan identificēt dienaskārtību, gan noteikt mūsu tālāko darbību.

Diemžēl Riharda Kola paziņojumā es saskatu *(Dep. R. Kols: "... tas ir Saeimas...")*... Kas, lūdzu? *(Starpsaucieni.)* Paldies. Diemžēl konkrētajā dokumentā mūsu frakcija saskata tādu nelielu nosodījumu Stoltenberga kungam konkrēti par viņa neizlēmību un par to, ka viņam jārīkojas pēc iespējas ātrāk, kas, mēs uzskatām, nav pareizi. Viņi ir mūsu sabiedrotie, un viņi ir uzņēmušies... mūsu drošību uz saviem pleciem, tāpēc mums ir jāuzticas viņiem – ko viņi dara un kad viņi to pateiks. Tas ir ārkārtīgi svarīgi.

Tāpat mums ir jāsaprot, ka uz doto momentu straujas kustības šajā virzienā (un Stoltenberga kungs to saprot ļoti labi) nozīmē kara darbību absolūti visā NATO blokā. Vai mēs esam uz doto momentu tam gatavi? Ja Aizsardzības ministrija pasaka to, ka esam gatavi, tad rīcībai ir jābūt straujai un zibenīgai. Mums vienu reizi jāpārstāj tikai runāt. Tad rīkojamies!

Tāpēc uz doto momentu varu apliecināt, ka frakcija "Stabilitātei!" atbalsta Viļņas samitu, atbalsta visus virzienus, kas tur tiks izskatīti, un visu to dienaskārtību, kas tur būs svarīga. Bet paralēli frakcija "Stabilitātei!" un es kā frakcijas vadītājs neesam ar mieru, ka mēs mēģinām nosodīt Stoltenberga kungu un NATO bloka aliansi par viņu neizlēmību. Tā nedrīkst darīt. Mums tomēr ir jārespektē viņu lēmums un tālākais redzējums, kas ir plašāks nekā mūsējais.

Tāpēc, augsti godātie kolēģi, turpināsim sargāt mūsu Latviju, turpināsim stiprināt tās ārējo drošību, bet mēģinām kaut kādā veidā savaldīt savu rīcību, apstiprinot dokumentus vai paziņojumus, kuri tā vai citādi nosoda mūsu – NATO bloka alianses – sabiedrotos! Tas nav labi.

Kola kungs, vēlreiz paldies jums par milzīgo darbu. Cerēsim, ka Viļņas samits beigsies vēl labāk, nekā mēs to plānojām. Bet konkrēti dokumenti... Kungi, akurāt nedrīkstam nosodīt mūsu partnerus! Un konkrētajā dokumentā tas saturs ir. Tāpēc uz doto momentu mēs esam kopā ar jums, bet konkrētais dokuments nedrīkst – nedrīkst! – nosodīt mūsu – NATO bloka alianses – sabiedrotos.

Paldies.

Sēdes vadītājs. Vārds deputātam Andrim Sprūdam.

A. Sprūds (PRO).

Augsti godātais Saeimas priekšsēdētāja kungs! Cienījamās deputātes, godātie deputāti! Latvijas parlamentam ir nozīme. Latvijas parlamentam ir nozīme, gan pieņemot iekšpolitiskos lēmumus un likumus, gan arī pozicionējot, pieņemot lēmumus, kas attiecas uz starptautisko situāciju... uz mūsu pozīciju, uz mūsu interesēm. Tāpēc šādam paziņojumam ir nozīme, jo tas dod signālu mūsu sabiedrotajiem, tas dod signālu arī Ukrainai, tas dod signālu, protams, arī plašāk.

Jāatceras, ka samits, kas notiks Viļņā, – tas nav NATO Lietuvas samits. Tas ir NATO dalībvalstu samits Lietuvā. Un tieši tāpēc, protams, šeit dalībvalstis nāk ar dažādām pozīcijām, ar dažādiem redzējumiem, un tieši tāpēc vēl jo vairāk Latvijai kopā ar sabiedrotajiem ir ļoti svarīgi, lai mēs paustu savu pozīciju – paustu skaidri, paustu nepārprotami, paustu skaidri sabiedrotajiem, vēlreiz pastiprinot arī mūsu nozīmi un pozīciju... un atbalstu Ukrainai.

Jāatceras, ko Vaira Vīķe-Freiberga teica pirms 20 gadiem, un jāatceras, ka 19 gadus mēs esam NATO aliansē un tūlīt būsim jau 20 gadus – divas desmitgades. NATO ir kā drošības klints, uz kuras balstās mūsu neatkarība un mūsu brīvība. Jāatceras, protams, ka turpmāk ir jāsadarbojas ar mūsu sabiedrotajiem, lai mēs implementētu, īstenotu arī Madrides samita lēmumus, ka jebkurš centimetrs šeit tiks aizstāvēts kopā ar mūsu sabiedrotajiem. NATO kā drošības klints. Un šeit, protams, tas ir kopīgs darbs, kur visi ir par vienu un viens ir par visiem. Vienlaikus tā ir arī mūsu morālā, politiskā atbildība attiecībā uz Ukrainu.

Bukarestes samitā Ukrainai tiešām tika apsolīts NATO dalībvalsts statuss, ir jāsper nākamais solis. Dalībvalstīm ir dažādi redzējumi par to, cik ātri tas ir jādara. Baltijas valstīm tā ir morāla atbildība, politiska atbildība, lai mēs šo soli spertu pēc iespējas ātrāk. Tāpēc ceļa karte ir nepieciešama un jāpiedāvā Ukrainai, jo tas būs skaidrs rādītājs, konkrēti soļi, ka mēs tiešām ātri virzāmies ar Ukrainas integrāciju Eiroatlantiskajā kopienā. Šeit ir dažādi formāti – Eiropas

Savienība, Krievijas nosodījums un arī tribunāls Apvienotajās Nācijās –, bet drošības ziņā NATO noteikti spēlē galveno lomu.

Līdz ar to aicinu atbalstīt šo paziņojumu arī frakcijas PROGRESĪVIE vārdā. Mums jāvirzās uz priekšu, mums jādod signāli gan ģenerālsekretāram, gan dalībvalstīm, gan NATO kopumā, pozīcijai jābūt skaidrai.

Paldies par uzmanību. *(Daži deputāti aplaudē.)*

Sēdes vadītājs. Vārds Ārlietu komisijas priekšsēdētājam Rihardam Kolam.

R. Kols (NA).

Cienījamie, godātie kolēģi! Es, protams, vēlos reflektēt. Paldies Rosļikova kungam par atzinīgajiem vārdiem, bet tas arī simbolizē, ka jūs esat ļoti labs polittehnologs, jo, nu, izteikt atzinīgus vārdus, bet pēc tam uzlikt kaut ko tādu "brūnu un smagu" – tā ir sava veida tehnika. Līdz ar to es varbūt reflektēšu uz... varbūt tās ir ja ne puspatiesības, varbūt neizpratne par to, kādi ir tie procesi un kā vēsturiski tas ir veidojies, – tas, kas ir atspoguļots Saeimas paziņojumā.

Uzsvēršu arī to, ka Ārlietu komisijā jums ir veseli divi frakcijas deputāti, kuri visu sēdes laiku nosēž kā ūdeni mutē paņēmuši un nepauž šādas bažas – ka mēs sūtītu kaut kādu nepareizu signālu ģenerālsekretāram Stoltenberga kungam. Nu tomēr – ja strādājam, tad strādājam! Un pēc tam, kad komisija ir atbalstījusi tekstu un komisijā nav izskanējušas pretenzijas... tā ir tāda divējāda daba.

Bet šeit es tomēr vērsīšu uzmanību. Es tiešām nesaprotu, kādā veidā šeit var iepīt kaut kādu vēršanos pret NATO ģenerālsekretāru, ja tā atsauce ir uz Bukarestes samitu. Tajā laikā bija pilnīgi cits ģenerālsekretārs – Rasmusena kungs, ja nemaldos. Stoltenberga kungs tikai īsi pirms notikumiem Maidana laikā kļuva par NATO ģenerālsekretāru. Līdz ar to šis paziņojums nekādā veidā nevēršas pret pašreizējo NATO ģenerālsekretāru, tieši pretēji – ģenerālsekretāra pēdējā vizītē Kijivā, kur viņš viesojās un tikās ar Ukrainas prezidentu Zelenski, viņš diezgan skaidri pateica, ka Ukrainai ir jābūt NATO. Un ar šo paziņojumu... galvenā esence ir šī paziņojuma noslēdzošais teikums *(Starpsauciens.)*...

Sēdes vadītājs. Kolēģi, esiet klusāki! Rosļikova kungs ļoti vēlas dzirdēt Kola kunga argumentu.

R. Kols. Jā... un šajā ziņā tā galvenā esence tomēr ir paziņojuma noslēdzošais teikums (vismaz manā izpratnē) par to, ka NATO ir jāpaziņo... un jāuzaicina Ukraina iestāties NATO.

Ukraina (kā es jau minēju; arī paziņojumā tas ir minēts) aizvadītā gada septembrī oficiāli iesniedza šādu pieteikumu – izteica vēlmi kļūt par NATO dalībvalsti. Un, es domāju, mums ir morāls pienākums arī šajos apstākļos apmierināt šādu prasību. Tas, kas notiks, kas ir ietverts arī paziņojumā par izstrādātu ceļa karti, par uzņemšanu, – tas jau ir nākamais solis. Bet Viļņas samitā, es domāju, tas ir absolūti optimālais minimums, kas ir jāpaveic NATO dalībvalstīm. Un ģenerālsekretārs nav apveltīts ar lēmumu vienpersonisku pieņemšanu, tās tomēr ir dalībvalstis, kas lemj, un ģenerālsekretārs izpilda dalībvalstu pieņemtos lēmumus.

Šajā ziņā es vēlos vērst uzmanību, ka šodien ir publicēts vēl viens – kopīgs – paziņojums, ko ir parakstījuši ārlietu komisiju vadītāji no šādām valstīm: Albānijas, Beļģijas, Bulgārijas, Kanādas, Čehijas, Dānijas, Igaunijas, Francijas, Islandes, Itālijas, Luksemburgas, Polijas, Rumānijas, Norvēģijas, Apvienotās Karalistes un ASV. Šo paziņojumu iniciēja Baltijas valstu ārlietu komisiju vadītāji, un tās ir 18 valstis no 31 NATO dalībvalsts.

Jā, ir NATO dalībvalstis, kur parlamentārās tradīcijas ir tādas, ka viņi nekad nekādu paziņojumu neapstiprina, neizskata, varbūt tādēļ nav vēl lielāks skaits, bet šeit, šajā paziņojumā... ja mēs redzam, ka līdzvērtīgam paziņojumam atbalsts ir no smagsvariem, kas ir ASV, Lielbritānija, Francija, Itālija, Vācija, es domāju, ka šaubu nav, un teikt, ka mēs esam vienīgie un kaut kādam vilcienam skrienam pa priekšu, ir absurdi un nepatiesi.

Es vēlreiz aicinu atbalstīt Ārlietu komisijas sagatavoto Saeimas paziņojumu.

Paldies.

Sēdes vadītājs. Vārds deputātam Aināram Šleseram.

A. Šlesers (LPV).

Godājamais Saeimas priekšsēdētāj! Godājamie kolēģi! Šis ir vēsturisks laiks, jo tas, kas notiek Ukrainā, skar ikvienu no mums. Tad, kad deviņdesmito gadu sākumā Latvija atguva neatkarību, tika meklēti risinājumi, kādā veidā Latvijas drošība varētu tikt nodrošināta ilgtermiņā. Un tajā laikā runas par Latvijas iestāšanos Eiropas Savienībā un NATO – tie bija sapņi, jo pēc Padomju Savienības sabrukšanas cilvēki nevarēja uzreiz pat iedomāties, ka tas tā var notikt. Bet notika daudzu valdību mērķtiecīgs darbs (Es gribu pasvītrot – daudzu valdību, daudzu prezidentu darbs!), un rezultātā 2004. gadā Latvija kļuva par NATO dalībvalsti.

Es labi atceros šo vēsturisko laiku – kad prezidente bija Vaira VīķeFreiberga un kad Ministru prezidents bija Indulis Emsis. Man bija tas gods strādāt viņa valdībā kā Ministru prezidenta biedram, un mēs aktīvi strādājām pie tā, lai nodrošinātu visus politiskos lēmumus. Bet skaidrs ir tas, ka ne jau politiķi ir tie, kas to nodrošināja. Šeit mēs nedrīkstam kaut kādā veidā kādu vairāk slavēt vai pelt. Pamatā tā bija tauta, tā bija tautas griba, kas atbalstīja šo Latvijas vēlmi iestāties NATO.

Tad, kad mēs iestājāmies NATO, protams, radās jautājums: kādi ir nākamie soļi, jo uz papīra parakstītie dokumenti ir labi, bet kā fiziski... ko Latvijai tas dos – fiziski? Un tajā laikā, kad nebija nekādu domu, ka te var sākties kaut kāds karš, tie viedokļi atšķīrās, tie nebija vienoti. Bija cilvēki, kuri bija noskaņoti, ka Latvijai jābūt vairāk kā neitrālai valstij, bet šodien tomēr mēs redzam, ka, pateicoties tam, ka Latvija ir NATO dalībvalsts, mēs, iespējams, tieši tāpēc dzīvojam mierā. Un tā ir jaunā realitāte, kas ir pēc pagājušā gada 24. februāra.

Un es labi atceros, ka tajā laikā, runājot ar Vairu Vīķi-Freibergu... mēs tieši runājām, ka ir nepieciešams kaut kādā veidā... lai uz Latviju brauc vairāk šo pasaules līderu. Un es atceros, ka tad radās arī tā ideja par NATO samita organizēšanu, kas notika pēc vairākiem gadiem. Tas bija kopīgs darbs. Tad, kad ieradās šie pasaules līderi (atbrauca uz Latviju), daudziem Latvijas iedzīvotājiem šķita, ka tas ir svarīgi, jo tas kaut kādā mērā padara situāciju drošāku. Tas viss bija jautājums par drošību – lai nebūtu kara un lai mēs tiešām varētu būt neatkarīgi.

Šodien es teikšu, ka mums nav citas izejas, jo neitralitāte, par kuru mēs vēl varējām runāt pirms dažiem gadiem, vienkārši nav iespējama. Un es domāju, ka arī Ukrainas vēlme šodien ir tāda, ka arī tā grib būt NATO dalībvalsts. Jā, tas ir tas, kas, iespējams, izraisīja konfliktu, kas pašreiz notiek Ukrainā, bet mēs nevaram šajā gadījumā mācīt Ukrainas tautu... viņu izvēle. Un tieši tāpēc šodien Latvijai kā nelielai, bet stratēģiskai NATO dalībvalstij, kura ir izgājusi caur šo procesu, kad... Latvijai, kā mēs visi labi atceramies, bija arī jālūdz atbalsts citām valstīm, lai mēs tiktu uzņemti, jo, kā mēs labi zinām, iestāties NATO var tikai tad, ja ir vienbalsīgs atbalsts.

Pavisam nesen mēs redzējām, ka divas Eiropas Savienības valstis, kas bija neitrālas, pieņēma lēmumu iestāties NATO; viena no tām bija Somija, otra bija Zviedrija. Turcija nobloķēja Zviedrijas iestāšanos NATO un akceptēja Somijas iestāšanos NATO. Un tas tikai parāda – ja viena valsts ir pret, tad iestāšanās nav iespējama.

Kāda būs situācija ar Ukrainu? Skaidrs ir tas, ka Ukraina nevarēs iestāties NATO, kamēr notiek karadarbība, un to Ukraina arī labi... pārzina. Tie, kas skatās, klausās un vēro notikumus, kas notiek Ukrainā, – tie labi apzinās. Un ukraiņi to paši arī zina. Tātad teorētiskā un praktiskā iestāšanās NATO var notikt tikai tad, kad karš būs beidzies un kad iestāsies miers. Kad tas būs, to mēs nezinām. Mēs ceram, ka tas būs pēc iespējas ātrāk. Bet jāņem vērā – karš Ukrainā notiek jau ilgāk nekā gadu; tas fakts parāda tikai to, ka diemžēl neviens šodien precīzi nevar prognozēt notikumus.

Tas, ka vasarā tiek gaidīta jauna karadarbība Ukrainā... par to tiek runāts, bet – ko tas nozīmēs un kā tā izvērsīsies – to mēs redzēsim tikai tad, kad tas būs noticis. Bet, protams, tas, par ko ir jādomā Latvijai, – lai pēc iespējas ātrāk šajā kontinentā... šajā Eiropas daļā iestājas miers.

Un skaidrs ir tas, ka arī šodien, atbalstot šo konkrēto pozīciju... Latvija pirmajā vietā to atbalstīs. Mēs labi apzināmies, ka ir vajadzīgs vienbalsīgs atbalsts. Un, ja Zviedrijai Turcija ir liegusi kļūt par NATO dalībvalsti kopā ar Somiju, tad... arī šis būs ļoti izaicinošs jautājums. Es uzskatu: ņemot vērā, ka mēs kopā ar Ukrainu esam bijuši daļa no Padomju Savienības, mums vienkārši ir jāsniedz atbalsts, jo tā pašreiz ir Ukrainas tautas vēlme.
Kā tas viss būs – to mēs redzēsim un laiks parādīs, bet šodien mēs atbalstīsim šo pozīciju, tāpēc ka savulaik arī mēs gaidījām, ka Latviju atbalstīs citas valstis.
Paldies.

Sēdes vadītājs. Debates slēdzu.

Kolēģi, mums būtu jābalso.
Lūdzu zvanu! Balsosim par lēmuma projektu "Par atbalstu Ukrainai NATO Viļņas samitā"!
Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par – 88, pret – 10, atturas – nav. Lēmums ir pieņemts.

Paldies, Kola kungs, par darbu, ko Ārlietu komisijā paveicāt ar šo lēmuma projektu.

___

Kolēģi, esam izskatījuši visus ārkārtas sēdes darba kārtības jautājumus, proti, šo vienu konkrēto.
Lūdzu zvanu! Lūdzu reģistrācijas režīmu! Lūdzu reģistrācijas rezultātus!
Kamēr tiek gatavoti reģistrācijas rezultāti... Es aicinu Vucāna kungu sagatavoties...
Šonedēļ skaistu, pusapaļu jubileju svinēja deputāte Glorija Grevcova. Sveicam! Daudz laimes! *(Aplausi.)*
Un tagad vārds Saeimas sekretāra biedrei Antoņinai Ņenaševai reģistrācijas rezultātu nolasīšanai.

A. Ņenaševa (Saeimas sekretāra biedre).
Kolēģi! Reģistrējušies 98 deputāti. Nav reģistrējušies divi: Gundars Daudze un Gatis Liepiņš.

___
Sēdes vadītājs. Kolēģi, ārkārtas sēdi slēdzu.

Līdz kārtējai Saeimas sēdei – piecas minūtes... pietiks visiem, ja? *(Dep. J. Viļums: "9.30.")*
Pulksten 9.30... priekšlikums. Viļuma kunga priekšlikums – 9.30. *(Starpsaucieni.)* Šoreiz

paklausīsim Viļuma kungu. Tātad sēdes sākums pulksten 9.30. Starp frakcijām jābūt balansam. Jurēvica kungs jau savu iespēju izmantoja iepriekš.

SATURA RĀDĪTĀJS
14. Saeimas pavasara sesijas 11. (ārkārtas) sēde
2023. gada 1. jūnijā

Lēmuma projekts "Par atbalstu Ukrainai NATO Viļņas samitā" (Nr. 200/Lm14) (Dok. Nr. 889)
- Ziņo - dep. R. Kols
- Debates - dep. E. Smiltēns
- dep. A. Rosļikovs
- dep. A. Sprūds
- dep. R. Kols
- dep. A. Šlesers

Reģistrācijas rezultāti
- Nolasa - Saeimas sekretāra biedre A. Ņenaševa

Informācija par Saeimas sēdi

Balsojumi
Datums: 01.06.23 09:20 Balsojums 1
Par - 88, pret - 10, atturas - 0.
Balsošanas motīvs: Par atbalstu Ukrainai NATO Viļņas samitā (200/Lm14)

Datums: 01.06.23 09:20 Balsojums 2
Reģistrējušies - 98.
Balsošanas motīvs: Deputātu klātbūtnes reģistrācija

Sēdes videotranslācija
1.06.2023. 8.45 9.30

* * * *

Sēžu videoarhīvs: https://www.saeima.lv/lv/likumdosana/saeimas-sede/videotranslacijas

Sēdes videotranslācija	**01.06.2023**	8.45	9.30

1. pl. 08:45 – 37 min stg 2477 sēde Nr.11-pavasara-sesija Smiltēns
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20230601105601_saeima.lv.1_0_0

2. pl. 9:30 – 1 h 24 min stg 2479 sēde Nr.12-pavasara-sesija Smiltēns
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20230601111001_saeima.lv.1_0_0

3. pl. 15:00 – 27 min stg 2479 sēde Nr.12-pavasara-FRAKCIJU VIEDOKĻI
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20230601120301_saeima.lv.1_0

* * * *

Papildu pievienojums – darba kārtība

* * * *

Stenogramma *Sēdi vada: Edvards Smiltēns*
2023.gada 01. jūnija sēde (pirmā) sākas pl. 8:45
sēde slēgta pl. 9:22, sēdes ilgums- 37 minūtes

PIEBILDE: 1. jūnijā notiek divas sēdes: nr.11, nr.12 (pavasara sesija) *Frakciju viedokļi radio 1. jūnijā*

Latvijas Republikas Saeimas
2023.gada 1.jūnija
ārkārtas sēdes darba kārtība 08:45

	I. Prezidija ziņojumi		
	1. Par iesniegtajiem patstāvīgajiem priekšlikumiem		
	1.	1. Lēmuma projekts **Par atbalstu Ukrainai NATO Viļņas samitā** *(200/Lm14)* (Dok. Nr. 889) Ārlietu komisija	
	Sēde beigusies 01.06.2022 9:22		

---
* * * *